WSTĘP

Najnowszy numer półrocznika „Historia Slavorum Occidentis” zawiera kilkanaście artykułów obejmujących dzieje środkowoeuropejskie od wczesnego średniowiecza aż po współczesność. Przynajmniej dwa teksty odnoszą się do obchodzonego ostatnio ze sporym rozgłosem jubileuszu 1050-lecia tzw. chrztu Polski (ściślej chrztu Mieszka I). Do kwestii związanych z pierwszym historycznym i pierwszym chrześcijańskim władcą Polski powraca w swych rozważaniach Edward Skibiński (Poznań), natomiast z perspektywy XXI w. na obchody milenium państwa i Kościoła polskiego w 1966 r. spogląda Mariusz Menz (Poznań). Do tematyki wczesnego Kościoła w Europie Środkowej nawiązuje Marzena Matla (Poznań), omawiając nominacje pierwszych biskupów praskich, zaś Zbyszko Górczak (Poznań), przechodzi do schyłkowego średniowiecza, śledząc karierę kasztelana rogozińskiego Przecława Potulickiego. Dwaj kolejni autorzy Robert Tomczak (Poznań) oraz Patrik Kunec (Bańska Bystrzyca) przenoszą nas w czasy wczesnonowożytne – pierwszy śledząc losy polskich studentów Uniwersytetu praskiego w XVI–XVIII w., zaś drugi poświęcając uwagę hrabiemu Maurycemu Augustowi Beniowskiemu.

Pozostałe artykuły odnoszą się do czasów najnowszych, głównie do stulecia XX. Вікторія Волошенко (Kijów) przenosi nas na wschód, pokazując polsko-rosyjską walkę o „dusze” ludności na obszarze prawobrzeżnej Ukrainy na przełomie XIX/XX w., natomiast Ryszard Tomczyk (Szczecin) prowadzi nas do monarchii habsburskiej, wskazując na problemy społeczno-ekonomiczne w dobie industrializacji. Zagadnienia polityczne w Niemczech doby republiki weimarskiej podejmuje Piotr Kubiak (Poznań), a Marián Manák (Trnawa) odnosi się do dziejów Słowacji podczas drugiej wojny światowej. Tę część tomu kończą przeglądowe i niezwykle aktualne rozważania Jaroslava Pánka (Praga) na temat współczesnych problemów migracyjnych w Europie.

Pośród zamieszczonych recenzji na pierwszy plan wybija się polemika Marcina Danielewskiego (Poznań), spoglądającego oczyma historyka i archeologa na językoznawczą pracę Iwony Nobis poświęconą osadom służebnym. Tę część uzupełniają recenzje pióra: Zbyszko Górczaka (z książki ukazującej wyimki z dziejów Gniewkowa), Konrada Rzemienieckiego (z wydania diariusza z podróży z 1720 r.), Martiny Škutovej (z pracy Beáty Pintérovej, odnoszącej się do trwających już ponad stulecie badań nad wkroczeniem do Kotliny Karpackiej Węgrów) oraz Marty E. Machowskiej (z retrospektywnej książki Jaroslava Pánka o relacjach polsko-czeskich na progu nowożytności). Całości dopełniają dwa sprawozdania pióra Jakuba Wojtczaka, z konferencji, które odbyły się w 2015 r. w Poznaniu i Gnieźnie (*Chryścianizacja „Młodszej Europy”*, 16–18 września, Poznań; *Władca i sacrum w „Młodszej Europie” we wczesnym średniowieczu (IX–XII wiek)*, 21 października, Gniezno).

Oczekując na zmianę od następnego numeru szaty graficznej naszego czasopisma, tradycyjnie zapraszamy do jego współtworzenia i wspólnego zgłębiania szeroko rozumianych dziejów naszego regionu – Europy Środkowej.

Józef Dobosz